

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
8 juli 2020

Kenmerk
TFI/U202000530/
Lbr 20/051

Telefoon
070 373 8393

Bijlage(n)
3

Onderwerp
Wijzigingen modelverordeningen gemeentelijke belastingen

Samenvatting

In verband met nieuwe wetgeving en jurisprudentie heeft de VNG een aantal modelverordeningen en regelingen over gemeentelijke belastingen gewijzigd.

Deze brief is bedoeld om raadsleden, collegeleden en ambtenaren ervan op de hoogte te stellen welke modelverordeningen en regelingen over gemeentelijke belastingen zijn gewijzigd. Daarnaast kunnen ambtenaren met de technische toelichting op de wijzigingen en de bijlagen bij deze ledenbrief beleid uitwerken en voorstellen indienen.

De volgende modelverordeningen en regelingen over gemeentelijke belastingen zijn gewijzigd:

- de Modelverordening forensenbelasting;
- de Modelverordening parkeerbelastingen;
- het Modelaanwijzingsbesluit parkeerbelastingen;
- de Modelverordening rioolheffing;
- de Modelverordening leges;
- de Model-Uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen;
- de toelichting op de Modelbesluiten voor toedeling van belasting- en WOZ-bevoegdheden;
- de Algemene toelichting op de modelverordeningen gemeentelijke belastingen.

In de bijlagen bij deze ledenbrief hebben wij een was-woordt-tabel opgenomen en model-wijzigingsbesluiten voor de Modelverordening parkeerbelastingen en de Model-Uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen. De wijzigingen in het Modelaanwijzingsbesluit parkeerbelastingen zijn zo omvangrijk dat bij overname van de wijzigingen integrale vaststelling de voorkeur verdient. De overige wijzigingen kunt u desgewenst meenemen bij de wijziging van de belastingverordeningen in het kader van de behandeling van de begroting 2021.

De wijzigingen van de Leidraad invordering zijn nog niet beschikbaar. Het model-wijzigingsbesluit voor de Model-Leidraad invordering gemeentelijke belastingen wordt daarom op een later moment via yng.nl/rubrieken/belastingen beschikbaar gesteld.

Aan de leden**Datum**

8 juli 2020

Kenmerk

TFI/U202000530/

Lbr. 20/051

Telefoonnummer

070 373 8393

Bijlage(n)

3

Onderwerp

Wijzigingen modelverordeningen gemeentelijke belastingen

Geacht college en gemeenteraad,

In verband met nieuwe wetgeving en jurisprudentie heeft de VNG een aantal modelverordeningen en regelingen over gemeentelijke belastingen gewijzigd. Het betreft de volgende modelverordeningen en regelingen:

- de Modelverordening forensenbelasting;
- de Modelverordening parkeerbelastingen;
- het Modelaanwijzingsbesluit parkeerbelastingen;
- de Modelverordening rioolheffing;
- de Modelverordening leges;
- de Model-Uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen;
- de toelichting op de Modelbesluiten voor toedeling van belasting- en WOZ-bevoegdheden;
- de Algemene toelichting op de modelverordeningen gemeentelijke belastingen.

In de bijlagen bij deze ledenbrief hebben wij een was-wordt-tabel opgenomen en model-wijzigingsbesluiten voor de Modelverordening parkeerbelastingen en de Model-Uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen. De wijzigingen in het Modelaanwijzingsbesluit parkeerbelastingen zijn zo omvangrijk dat bij overname van de wijzigingen integrale vaststelling de voorkeur verdient.

De overige wijzigingen kunt u desgewenst meenemen bij de wijziging van de belastingverordeningen in het kader van de behandeling van de begroting 2021.

De wijzigingen van de Leidraad invordering zijn nog niet beschikbaar. Het model-wijzigingsbesluit voor de Model-Leidraad invordering gemeentelijke belastingen wordt daarom op een later moment via vng.nl/rubrieken/belastingen beschikbaar gesteld.

Toelichting op de wijzigingen

Modelverordening forensenbelasting

In artikel 4 hebben wij variant 3 geschrapt. Deze variant is overbodig.

De toelichting hebben wij geactualiseerd. Naast redactionele wijzigingen hebben wij in de toelichting jurisprudentie toegevoegd.

In de toelichting op de artikelen 2 (Belastbaar feit en belastingplicht) en 6A (Ontstaan van de belastingschuld) is Hoge Raad 01-05-2020, ECLI:NL:HR:2020:829 (Ameland) opgenomen: er hoeft niet te worden gewacht met het opleggen van de aanslag tot het einde van het kalenderjaar. Als in de loop van het belastingtijdvak de 90 dagen reeds zijn 'volgemaakt' staat op dat moment de belastingschuld vast en kan de definitieve aanslag in de forensenbelasting worden opgelegd.

In de toelichting op artikel 3 (Vrijstellingen) is Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 16-03-2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2285 (Midden-Drenthe) verwerkt: de anticumulatiebepaling in de verordening forensenbelasting beoogt te bewerkstelligen dat ter zake van het verblijf hetzij toeristenbelasting, hetzij forensenbelasting wordt geheven, maar niet beide belastingen. Dat wordt bereikt doordat geen forensenbelasting wordt geheven als ter zake van het verblijf toeristenbelasting wordt geheven. Niet van belang is of toeristenbelasting had kunnen worden geheven, maar of deze feitelijk is geheven.

Modelverordening parkeerbelastingen

In verband met Hoge Raad 10-04-2020, ECLI:NL:HR:2020:639 (Amsterdam) hebben wij in artikel 5 (Wijze van heffing) een derde lid toegevoegd. Het derde lid regelt dat bij voldoening op aangifte het kenteken van het motorvoertuig waarmee wordt geparkeerd of waarvoor de parkeervergunning geldt moet worden opgegeven. De Hoge Raad oordeelde dat kentekenparkeren een inmenging in het privéleven is als bedoeld in artikel 8 EVRM. Deze inmenging is echter toegestaan indien die bij wet is voorzien. Dit is het geval als de eis van het opgeven van het kenteken een wettelijke basis heeft in de verordening in combinatie met de artikelen 225 en 234 van de Gemeentewet. Hierin voorziet het derde lid. Het derde lid is facultatief, met dien verstande dat het moet worden opgenomen wanneer een gemeente een systeem van kentekenparkeren hanteert.

In hetzelfde arrest oordeelde de Hoge Raad ook dat geen rechtsregel de (gemeentelijke) overheid verplicht om betaling van parkeerbelasting met contant geld mogelijk te maken. Deze jurisprudentie hebben wij in de toelichting op artikel 5, eerste en derde lid verwerkt.

Andere uitspraken die wij hebben verwerkt zijn:

- Bij artikel 1 (Belastbaar feit)
 - o Hoge Raad 22-12-2017, nr. 17/03020, ECLI:NL:HR:2017:3226. Kenteken verkeerd ingevoerd, naheffingsaanslag onterecht. Geen vergoeding kosten bezwaarfase omdat het herroepen van de naheffingsaanslag niet aan de heffingsambtenaar is te wijten.
 - o Gerechtshof Den Haag 10-12-2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:3414. Als een parkeervergunning digitaal kan worden gewijzigd, is het de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan een systeem te ontwerpen dat goed toegankelijk is voor een modale burger.

- Bij artikel 8 (Bevoegdheid tot aanwijzing parkeerplaatsen)
 - o Gerechtshof Amsterdam 25-07-2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:2744. Het heffen van belastingen op parkeerplaatsen waar uitsluitend elektrisch voortgedreven voertuigen geparkeerd mogen worden om deze aan de laadpaal op te laden is niet in strijd met het RVV 1990.
 - o Gerechtshof Amsterdam 29-10-2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:3829 (Haarlem) en Hoge Raad 05-06-2020, ECLI:NL:HR:2020:1014 (Tilburg) over de vraag hoever de onderzoeksplicht van een parkeerder reikt.

Een model-besluit voor de wijziging van de Verordening parkeerbelastingen is bijgevoegd als bijlage bij deze ledenbrief.

Modelaanwijzingsbesluit parkeerbelastingen

Vanwege het grote aantal redactionele wijzigingen hebben wij het modelaanwijzingsbesluit parkeerbelastingen geheel vervangen. De inhoudelijke wijzigingen van het besluit betreffen bijlage 1b.

In bijlage 1b hebben wij opgenomen op welke wijze de parkeerapparatuur in werking moet worden gesteld en welke voorschriften daarbij in acht moeten worden genomen. Wanneer de gemeente gebruik maakt van een systeem van kentekenparkeren wordt de parkeerapparatuur in werking gesteld door opgave van het kenteken van het te parkeren motorvoertuig en betaling van de gewenste parkeerduur. Naast de mogelijkheid om parkeerbelastingen met muntgeld te betalen, is in het besluit de mogelijkheid opgenomen om elektronisch te betalen. Dat aangifte/betaling uitsluitend langs elektronische weg mogelijk is, volgt uit Gerechtshof Amsterdam 05-02-2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:529 en Hoge Raad 10-04-2020, ECLI:NL:HR:2020:639).

De overige wijzigingen van het modelaanwijzingsbesluit parkeerbelastingen zijn redactioneel van aard. De wijzigingen hebben wij omwille van de overzichtelijkheid niet opgenomen in de was-woordtabel.

Modelverordening rioolheffing

De modelverordening rioolheffing hebben wij inhoudelijk aangepast in verband met de uniformering van de objectafbakening. Eerder hebben wij al de modelverordeningen onroerendezaakbelastingen, baatbelasting, BIZ-bijdrage, forensenbelasting en afvalstoffenheffing aangepast in verband met de uniformering van de objectafbakening. Zie Lbr. 19/078 – Handleiding uniformering objectafbakening gemeentelijke belastingen (8 oktober 2019) en ons nieuwsbericht van 3 maart 2020.

De tariefbepaling in artikel 6, behorende bij artikel 5, variant 3 waarde in het economische verkeer met waardeklassen, hebben wij aangevuld met een tarief voor het gebruikersdeel.

Later in het jaar komen wij nog met een nieuwe modelverordening rioolheffing waarin wij meer het collectieve belang bij de gemeentelijke waterzorgplichten tot uitdrukking laten komen door het vereiste van een directe of indirecte aansluiting op de gemeentelijke riolering los te laten. Gemeenten krijgen hierdoor ruim een jaar de tijd om deze wijziging desgewenst door te voeren.

Modelverordening leges

In titel 3 van de tarieventabel van de modelverordening leges zijn twee wijzigingen aangebracht die verband houden met gewijzigde bepalingen in de model-Algemene plaatselijke verordening (APV):

- In hoofdstuk 1 (Horeca), onderdeel 3.1.3 (tarief voor aanvraag ontheffing sluitingstijd) is verwezen naar artikel 2:29, derde lid (was tweede lid) van de APV.
- In hoofdstuk 2 (Organiseren evenementen of markten) is onderdeel 3.2.1.7 toegevoegd met een tariefbepaling voor een aanvraag om een vergunning voor een vechtsportwedstrijd of -gala.

De toelichting is geactualiseerd in verband met wetgeving en jurisprudentie.

- Voor de bekendmaking van de verordening wijzen wij op de aanstaande Wet elektronische publicaties en de ledenbrief hierover (Lbr. 19/107 – Wet elektronische publicaties (12 december 2019)).
- Jurisprudentie over de bekendmaking van NEN-normen in belastingzaken (bouwleges). Als in de verordening wordt verwezen naar NEN-normen, moeten deze volgens de Hoge Raad zodanig worden gepubliceerd dat zij voor eenieder te allen tijde toegankelijk zijn. In de verordening moet staan waar deze ter inzage liggen. Als dit niet is gebeurd, worden daarop gebaseerde belastingaanslagen vernietigd. (Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 17-03-2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2429). De uitspraak maakt nog steeds niet duidelijk of voor belastingzaken een verwijzing in de verordening naar de bibliotheek van het Nederlands Normalisatie-Instituut (NNI) te Delft volstaat. Bij verwijzing naar NEN-normen verdient het daarom aanbeveling de betreffende norm – met toestemming van het NNI – op het gemeentehuis ter inzage te leggen.
- Jurisprudentie over de leges voor een aanvraag om instemming met graafwerkzaamheden voor de aanleg van openbare telecommunicatieleidingen (hoofdstuk 17 van titel 1 van de tarieventabel). Hierop is artikel 13 van de Machtigingsrichtlijn van toepassing. Heffing van leges is mogelijk. Artikel 13 dient er niet uitsluitend toe (administratie)kosten te dekken, maar heeft ten doel een optimaal gebruik van de 'telecommunicatiefaciliteiten' te waarborgen. De vergoedingen moeten objectief gerechtvaardigd, transparant en niet-discriminerend zijn en in verhouding staan tot dat doel. De tariefstelling van de gemeente Amersfoort voldeed hieraan (Gerechtshof 's-Hertogenbosch 02-04-2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:1119). De tariefbepalingen van de gemeente Amersfoort lijken op die in de modelverordening leges. De hoogte van de tarieven moet wel gebaseerd zijn op een gedegen kostenonderbouwing.

Model Uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen

De model uitvoeringsregeling hebben wij gewijzigd in verband met de Verzamelspoedwet COVID-19 (Stb. 2020, 195). Deze heeft tot gevolg dat de percentages van de invorderingsrente niet meer automatisch voor gemeenten gelden. Colleges van burgemeester en wethouders moeten zelf de percentages van de invorderingsrente vaststellen. Vanwege de eenheid van beleid achten wij het wenselijk dat gemeenten de bij AMvB voor de invorderingsrente vastgestelde percentages volgen.

Dit wordt bewerkstelligd met de wijziging van de artikelen 1 en 5 van de Uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen.

- In artikel 1, eerste lid hebben wij een verwijzing naar artikel 29 van de Invorderingswet 1990 toegevoegd. Dit artikel noemt de wetsartikelen waaraan de regeling uitvoering geeft.

- In artikel 5, eerste lid wordt de algemene maatregel van bestuur bedoeld in artikel 29 van de Invorderingswet 1990 van overeenkomstige toepassing verklaard.

Een modelbesluit voor de wijziging van de Uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen is bijgevoegd als bijlage bij deze ledenbrief.

Modelbesluiten voor toedeling van belasting- en WOZ-bevoegdheden

Wij hebben de toelichting over de bekendmaking van aanwijzingsbesluiten verduidelijkt. Tot deze modelbesluiten behoort onder andere het aanwijzingsbesluit heffingsambtenaar. Zonder dit aanwijzingsbesluit is er binnen een gemeente geen bevoegde heffingsambtenaar en kunnen niet rechtsgeldig belastingaanslagen worden vastgesteld. Volgens de Hoge Raad moet bekendmaking overeenkomstig artikel 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht plaatsvinden (Hoge Raad 06-11-2015, ECLI:NL:HR:2015:3224), bijvoorbeeld door kennisgeving in het (elektronische) gemeenteblad. Als de Wet elektronische publicaties in werking treedt – vermoedelijk 1 januari 2021 – moet bekendmaking plaatsvinden in het (elektronische) gemeenteblad. Bij belastingsamenwerkingsverbanden in de vorm van een openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie is dat hun (elektronische) publicatieblad.

Als het college wel een aanwijzingsbesluit heeft vastgesteld, maar dit is niet op de voorgeschreven wijze bekendgemaakt, is dat een formeel gebrek waaraan in de bezwaar- en beroepsfase kan worden voorbijgegaan als de belastingplichtige hierdoor niet wordt benadeeld. Van benadeling is geen sprake als belastingplichtige een voordeel ontgaat doordat – als het formele gebrek niet zou worden geheeld en (dus) de opgelegde zou worden vernietigd – de aanslagtermijn van drie jaren inmiddels is verstreken en dus niet meer bevoegdelijk opnieuw een aanslag kan worden opgelegd.

Algemene toelichting op de modelverordeningen gemeentelijke belastingen

Het onderdeel over bekendmaking is bijgewerkt in verband met de (aanstaande) Wet elektronische publicaties en de jurisprudentie over bekendmaking van bijlagen (zie bij Modelverordening leges).

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

L.K. Geluk
Algemeen directeur